

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W WĘGORZEWIE**

**Opis Systemu kontroli wewnętrznej
w Banku Spółdzielczym w Węgorzewie**

I. Cele kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Węgorzewie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Ustawy Prawo bankowe jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku;
- 4) zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

II. Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej Banku.

1. Zarząd.

1. Zarząd odpowiada za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Zarząd Banku zatwierdza Roczny plan testowania.
3. Zarząd w cyklach półrocznych otrzymuje sprawozdanie z realizacji planu testowania, na podstawie którego dokonuje oceny funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Banku.
4. Zarząd w cyklach półrocznych przedstawia Radzie Nadzorczej sprawozdanie z realizacji audytu wewnętrznego, zawierające takie elementy jak:
 - a. wykaz przeprowadzonych kontroli w ramach audytu wewnętrznego,
 - b. wykazane nieprawidłowości,
 - c. wydane zalecenia,
 - d. stopień realizacji zaleceń audytu wewnętrznego,
 - e. ocena audytu wewnętrznego.

5. Wnioski wynikające z analiz i ocen wyników kontroli wewnętrznej Zarząd Banku uwzględnia w bieżącej działalności Banku.
6. W oparciu o sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w oparciu o raport opracowany przez Prezesa Zarządu lub osobę przez niego wyznaczoną Zarząd przeprowadza weryfikację systemu kontroli wewnętrznej tj. mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej pod kątem:
 - a. Skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej,
 - b. Zgodności ze strukturą organizacyjną Banku (system zależności służbowych, kontrola kierownicza),
 - c. Dostosowania procedur bankowych do zmian przepisów zewnętrznych,
 - d. Funkcjonowania systemów informatycznych,
 - e. Obszarów ryzyka objętych systemem kontroli wewnętrznej,
 - f. Realizacji zaleceń pokontrolnych,
 - g. Zgodności niniejszego Regulaminu z przepisami zewnętrznymi.
7. Zarząd Banku zapewnia profesjonalny poziom wykonywania kontroli poprzez zlecenie zadań związanych z audytem odpowiednim komórkom Spółdzielni Systemu Ochrony.

2. Rada Nadzorcza i Komitet Audytu

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
2. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.
3. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym Regulamin Kontroli Wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Węgorzewie.
4. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej Banku oraz ocenia okresowo adekwatność, efektywność i skuteczność zarówno całego systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów.
5. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują normy etyczne oraz znaczenie systemu kontroli wewnętrznej. Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do realizowania zadań przypisanych im w ramach systemu kontroli wewnętrznej.
6. W Banku funkcjonuje trzyosobowy Komitet Audytu, który działa w szczególności na podstawie „Regulaminu Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym Węgorzewie, powołany przez Radę Nadzorczą Banku, do zadań którego należy:
 - 1) monitorowanie:
 - procesu sprawozdawczości finansowej,
 - skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości,

- wykonania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszystkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikającego z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej.
- 2) Kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej.
 - 3) Dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta.
 - 4) Informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania, a także roli komitetu w procesie badania.

III. Przyjęty schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku.

1. W Banku funkcjonuje mechanizm kontrolny, czyli wyróżnione w ramach funkcji kontroli, wszelkie działania lub rozwiązania wykonywane i stosowane w ramach trzech linii obrony, w tym zwłaszcza w ramach pierwszej linii obrony, mające za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów ogólnych lub szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej.
2. Monitorowanie pionowe – niezależne monitorowanie przez drugą linię obrony (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach pierwszej linii obrony;
3. Monitorowanie poziome – niezależne monitorowanie w ramach danej linii obrony (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
4. Pierwsza linia obrony (pierwszy poziom zarządzania) – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
5. Druga linia obrony (drugi poziom zarządzania) – niezależna ocena ryzyka. Na drugim poziomie zarządzania występują komórki organizacyjne uprawnione do przeprowadzania testowania pionowego.
6. Trzecia linia obrony (trzeci poziom zarządzania) – audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.
7. Rodzaje kontroli wewnętrznej:
 - 1) Kontrola bieżąca – każdy pracownik ma obowiązek stosowania mechanizmów kontroli zawartych w wewnętrznych regulacjach Banku. W zakres kontroli bieżącej wchodzi również weryfikacja bieżąca pozioma i pionowa, której wymogi są określone w procedurach Banku.
 - 2) Kontrole planowane:
 - a) audyt wewnętrzny – sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony BPS, zakresie oceny systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową.

- b) kontrole kierownicze – testowanie poziome stosowania mechanizmów kontrolnych sprawowane przez przełożonych w stosunku do nadzorowanych pracowników,
 - c) kontrole problemowe – testowanie stosowania mechanizmów kontrolnych obejmujące badanie wybranych zagadnień lub przebiegu określonych czynności w jednej lub kilku komórkach organizacyjnych Banku przez wyznaczone komórki organizacyjne Banku. Testowanie poziome występuje w przypadku kontrolowania komórek organizacyjnych przez inne komórki w ramach tej samej linii obrony. Testowanie pionowe występuje w przypadku, gdy komórki pierwszej linii obrony są kontrolowane przez komórki organizacyjne drugiej linii obrony.
- 3) Kontrole doraźne – postępowania wyjaśniające podejmowane na polecenie Prezesa Zarządu lub na wniosek Rady Nadzorczej Banku.
- 4) W obszarze bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji Zarząd może podjąć decyzję o zleceniu audytu Bankowi Zrzeszającemu lub podmiotowi zewnętrznemu, który zapewni:
- a) odpowiednie kwalifikacje osób przeprowadzających audyt, potwierdzone odpowiednimi certyfikatami,
 - b) wykorzystanie uznanych standardów międzynarodowych i dobrych praktyk.

IV. Funkcje kontroli

1. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:
- 1) Funkcję kontroli, na którą składają się:
 - a) Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b) Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
 - 2) Zespół Kontroli Wewnętrznej i Zgodności.
 - 3) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS
2. Funkcja kontroli wewnętrznej swym zakresem obejmuje w szczególności:
- a) Sprawdzanie przestrzegania przepisów prawa oraz wewnętrznych regulacji i procedur, a także wyznaczonych limitów.
 - b) Sprawdzanie dokładności i prawidłowości danych księgowych.
 - c) Sprawdzanie bezpieczeństwa operacji i fizycznych zabezpieczeń dostępu.
 - d) Sprawdzanie przestrzegania uprawnień i autoryzacji.
 - e) Sprawdzanie zgodności działań na poszczególnych stanowiskach z zakresem czynności i odpowiedzialności.
 - f) Badanie, czy występuje rozdzielanie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków, ze szczególnym uwzględnieniem niezależności funkcji

pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje.

V. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

1. W Banku nie funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego.
2. W ramach II linii obrony funkcjonuje stanowisko ryzyka braku zgodności oraz stanowisko kontroli wewnętrznej. Szczegółowe zasady działania zawarte są w Regulaminie funkcjonowania komórki ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Węgorzewie oraz Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Węgorzewie. Stanowisko ryzyka braku zgodności uprawnione jest do przeprowadzania testowania pionowego mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku. Stanowisko kontroli wewnętrznej przedstawia propozycje Planów testowania przygotowane na podstawie weryfikacji mechanizmów kontroli wewnętrznej zawartych w matrycy funkcji kontroli oraz w okresach półrocznych sporządza sprawozdanie z przeprowadzonych testów.

VI. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

1. Weryfikacja uwzględniająca ocenę skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzana jest corocznie do końca I kwartału po upływie roku, a jej wyniki w formie pisemnej wraz z propozycją zmian są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku oraz Komitetowi Audytu.
2. Do końca I kwartału po upływie roku Stanowisko kontroli wewnętrznej na podstawie Instrukcji funkcjonowania systemu informacji zarządczej przygotowuje Sprawozdanie z przeprowadzonych kontroli wewnętrznych oraz adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, które przekłada Zarządowi, Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej.